
Kyrkomötet Ekumenikutskottets betänkande 2012:1

Ekumeniken i kyrkoordningen

Sammanfattning

I betänkandet behandlas den del av kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2012:3 som handlar om ekumeniken i kyrkoordningen, fjortonde avdelningen: Svenska kyrkans relationer till andra kyrkor och samfund. Utskottet följer skrivelsens förslag men föreslår vissa tillägg i inledningen samt tillstyrker merparten av de ändringar som föranletts av Kyrkorättsutskottets yttrande.

Till betänkandet finns två reservationer och två särskilda meningar.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar ifråga om kyrkoordningen att anta kyrkostyrelsen förslag att det ska införas en ny fjortonde avdelning med ett nytt 59 kap i kyrkoordningen, med de av utskottet föreslagna justeringarna, enligt *bilaga 1*.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2012:3 Ändringar i kyrkoordningen m.m. – Ekumeniken i kyrkoordningen

Kyrkomötet beslutar i fråga om kyrkoordningen (SvKB 1999;1) att det ska införas en ny fjortonde avdelning med ett nytt 59 kap. i kyrkoordningen.

Yttrande från Läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över kyrkostyrelsens skrivelse 2012:3 i Ln 2012:8y, *bilaga 2*.

Yttrande från andra utskott

Kyrkorättsutskottet har yttrat sig över kyrkostyrelsens skrivelse 2012:3 i Kr 2012:5y, *bilaga 3* och Kr 2012:13y, *bilaga 4*.

Bakgrund

I kyrkostyrelsens skrivelse 2012:3 *Ändringar i kyrkoordningen m.m.* behandlas i kapitel 6 Ekumeniken i kyrkoordningen. Vid kyrkomötet 2006 behandlades förslaget om en ekumenisk överenskommelse mellan Svenska kyrkan och Svenska Missionskyrkan. I anknytning till detta redovisades att ett antal bestämmelser i sex olika kapitel i kyrkoordningen skulle bli direkt tillämplbara genom en sådan överenskommelse. Efter diskussion i kyrkostyrelsen föreslogs att man kunde pröva

att föra in vissa övergripande bestämmelser om ekumenik i kyrkoordningen. Kyrkomötet uppdrog åt kyrkostyrelsen att se till att en översyn av kyrkoordningen ur ekumenisk synvinkel gjordes. Även behovet av förändringar i kyrkoordningen skulle övervägas och därefter skulle kyrkostyrelsen återkomma till kyrkomötet med förslag till möjliga förändringar. Vid genomgången befanns att bestämmelser som avsåg ekumenik fanns i 14 av kyrkoordningens 58 kapitel.

Kyrkostyrelsen lät utarbeta ett förslag som sändes ut på remiss till alla domkapitel och stiftsstyrelser samt fem församlingar i varje stift. Svar kom in från samtliga stift. Av dessa kan sammanfattningsvis sägas att nio stift är positiva till förslaget och att fyra stift avvisar ett nytt kapitel i kyrkoordningen men anser att det behövs en teologisk motivering av ekumeniken i kyrkoordningen, och att det samtidigt behövs på annat sätt en sammanställning av ekumeniska bestämmelser i kyrkoordningen, t.ex. som bilaga eller på nätet. Av 65 möjliga församlingar svarade 20 stycken. Det kan sammanfattningsvis sägas att 17 är positiva till förslaget och tre överväger en annan möjlighet, utan att därför avvisa förslaget.

Kyrkostyrelsen föreslår att det införs en ny fjortonde avdelning i kyrkoordningen. I avdelningens inledningstext anges den teologiska grunden för Svenska kyrkans ekumeniska engagemang och ett nytt kapitel föreslås med bestämmelser av övergripande eller förtydligande karaktär gällande regleringen av ekumeniken och med hänvisningsbestämmelser till de saksammanhang där ekumeniska aspekter regleras.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att bifalla kyrkostyrelsens förslag med de justeringar utskottet föreslår.

Utskottet uttrycker glädje över att ekumeniken får ett eget kapitel i kyrkoordningen där Svenska kyrkans relationer till andra kyrkor och samfund finns samlade. Utskottet gör två justeringar i Inledning till en ny fjortonde avdelning med ett nytt 59 kap. Efter att utskottet har tagit del av Läronämndens yttrande delar utskottet detta yttrande och föreslår därför ett tillägg i inledningstexten: ”Utifrån kyrkans tro på Gud som skapande, upprättande och livgivande i hela världen, är den vidare ekumeniska kallelsen att verka för kyrkans enhet, mänsklighetens gemenskap och världens helande, samt att söka Guds tilltal i mötet med varje människa oavsett religiös tradition.” Denna justering placeras direkt efter den första meningen i Inledning. Vidare vill utskottet ändra ordet kontext till ”sammanhang” i andra stycket, första raden. Utskottet har även tagit till sig merparten av Kyrkorättsutskottets yttranden med förslag till justeringar.

Uppsala den 27 september 2012

På Ekumenikutskottets vägnar

Britas Lennart Eriksson, ordförande

Cajsa Sandgren, sekreterare

Beslutande: Britas Lennart Eriksson, ordförande, Agneta Brendt, Evy Annér, Lina Larhult, Göran Karlsson, Hakon Långström, Marija Kogler Johnsson, Inga Alm, Erik A Egervärn, Eva-Maria Munck, Katarina Wedin, Margit Borgström, Anders Novak, Tomas Jansson och Terence Honglo.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Solveig Lundström, Susanne Elmgren Lindberg, Lennart Petersson, Marja-Liisa Jernberg, Per-Olof Flodström, Gunilla Eldebro, Kristina Backe, Ulla Rickardsson, Sofia Rosenquist, Teresia Derlén, Lilian Nilsson, Anders Nihlgård, Fredrik Sidenvall och Kjell Petersson.

Eu 2012:1

Biskoparna Hans-Erik Nordin och Martin Modéus har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation 1

Jag reserverar mig mot utskottets förslag att i fjortonde avdelningens Inledning ur Läronämndens yttrande 2012:8y lyfta in meningen "Utifrån kyrkans tro /---/ oavsett religiös tradition."

Som människor och kristna ingår vi flera tätare eller svagare gemenskaper som vilar på olika grund. Den heliga, allmänneliga och apostoliska kyrkans gemenskap har som sin grund Guds nåd genom Jesus Kristus som den Helige Ande gör tillgänglig genom nådens medel och mottagen i tro till frälsning och pånyttfödelse. På den grunden inlemmas människor i Kristi kropps täta gemenskap. Detta är också grunden för arbetet med ekumeniken, enheten i Kristi kropp.

Den relation som vi kristna har till människor som ännu inte ingår i gemenskapen i Kristi kropp är viktig och väsentlig men av annan karaktär oavsett om medmänniskorna är sökare, ateister eller tillhör andra religioner. När Svenska kyrkan nu inför en särskild avdelning i sin kyrkoordning, en som handlar om ekumenik så kan det ses som en förnyelse av Svenska kyrkans ekumeniska åtagande som de senaste åren fått stå tillbaka för vägval som varit mer betingade av en anpassning till den kulturella och politiska kontexten i Sverige än till en strävan efter kristen enhet. Därför hälsar vi detta initiativ med tillfredsställelse. När Ekumenikutskottet nu väljer att lyfta in den text från Läronämnden som syftar till att i inledningstexten också få med en skrivning som öppnar för religionsdialog och så kallad religionsteologi så finner vi det olyckligt. För det först är det så att dessa rader, "Utifrån kyrkans tro på Gud /---/ oavsett religiös tradition" inte motsvaras av några paragrafer då avdelning 14 inte rymmer någon kyrkorättslig reglering av religionsdialogen. När gemenskapen med människor som tillhör andra religioner framhålls framför gemenskapen inom den kristna kyrkan, så anser vi att detta äventyrar ett förnyat förtroende för Svenska kyrkans ekumeniska åtaganden i andra kyrkor som på ett tydligare sätt uppehåller skillnaden mellan natur och nåd i sin syn på frälsning.

Historiskt sett har Svenska kyrkan fått spela rollen av en brobyggarkyrka. En viktig förutsättning för detta har varit hennes kombination av evangelisk bekännelse med allmänkyrklig ämbetsordning med episkopal struktur. Jag anser att denna goda omständighet borde få lysa fram i inledningstexten.

Margit Borgström

Reservation 2

Jag reserverar mig till förmån för att det i Inledningen till fjortonde avdelningen i näst sista stycket ska föras in en mening som synliggör de ekumeniska sammanhang som Svenska kyrkan sedan lång tid tillbaka är en tydlig del av. Meningen bör lyda: Svenska kyrkan är medlem av Kyrkornas världsråd och andra internationella ekumeniska organ. I Sverige är Svenska kyrkan medlem i Sveriges kristna råd och andra nationella ekumeniska organ.

Eva-Maria Munck

Särskild mening 1 av ersättare

Vi instämmer i reservation 1 av Margit Borgström.

Fredrik Sidenvall och Kjell Petersson

Särskild mening 2 av ersättare

Jag instämmer i reservation 2 av Eva-Maria Munck.

Kjell Petersson

Bilaga 1

Utskottets förslag till ändringar i kyrkoordningen

Eu 2012:1
Bilaga 1

Kyrkomötet beslutar i fråga om kyrkoordningen (SvKB 1999:1) att det ska införas en ny fjortonde avdelning med ett nytt 59 kap. av följande lydelse.

Fjortonde avdelningen: Svenska kyrkans relationer till andra kyrkor och samfund

Kyrkostyrelsens förslag

Inledning

Svenska kyrkan är en del av den världsvida kyrkan och har en kallelse till kyrkans synliga enhet. Kyrkan är Kristi kropp och därför i grunden en: ”en enda kropp och en enda ande, liksom ni en gång kallades till ett och samma hopp. En är Herren, en är tron, ett är dopet, en är Gud och allas fader, han som står över allting, verkar genom allt och finns i allt” (Ef 4:4-6). I trosbekännelsen uttrycks också tron på en enda kyrka. I den lutherska traditionen beskriver den Augsburgska bekännelsen kyrkan och dess enhet på följande sätt: ”Kyrkan är de heligas samfund, i vilket evangelium rent förkunnas och sakramenten rätt förvaltas. Och för kyrkans sanna enhet är det nog att vara ense ifråga om evangelii lära och förvaltningen av sakramenten”.

Kristen tro levs i olika *kontexter* och därigenom skapas en rikedom av former för kyrkans liv och lära. Enheten är en gåva, att uttrycka den är en kallelse. Mångfalden blir en utmaning, när den leder till splittring och bildande av olika kyrkor. Utifrån erfarenheterna av detta har insikten vuxit fram att den kristna tron förpliktar kyrkorna att övervinna splittringen. Detta har lett

Utskottets förslag

Inledning

Svenska kyrkan är en del av den världsvida kyrkan och har en kallelse till kyrkans synliga enhet. *Utifrån kyrkans tro på Gud som skapande, upprättande och livgivande i hela världen, är den vidare ekumeniska kallelsen att verka för kyrkans enhet, mänsklighetens gemenskap och världens helande, samt att söka Guds tilltal i mötet med varje människa oavsett religiös tradition.*

Kyrkan är Kristi kropp och därför i grunden en: ”en enda kropp och en enda ande, liksom ni en gång kallades till ett och samma hopp. En är Herren, en är tron, ett är dopet, en är Gud och allas fader, han som står över allting, verkar genom allt och finns i allt” (Ef 4:4-6). I trosbekännelsen uttrycks också tron på en enda kyrka. I den lutherska traditionen beskriver den Augsburgska bekännelsen kyrkan och dess enhet på följande sätt: ”Kyrkan är de heligas samfund, i vilket evangelium rent förkunnas och sakramenten rätt förvaltas. Och för kyrkans sanna enhet är det nog att vara ense ifråga om evangelii lära och förvaltningen av sakramenten”.

Kristen tro levs i olika *sammanhang* och därigenom skapas en rikedom av former för kyrkans liv och lära. Enheten är en gåva, att uttrycka den är en kallelse. Mångfalden blir en utmaning, när den leder till splittring och bildande av olika kyrkor. Utifrån erfarenheterna av detta har insikten vuxit fram att den kristna tron förpliktar kyrkorna att övervinna splittringen. Detta har lett

till framväxten av den ekumeniska rörelsen.

till framväxten av den ekumeniska rörelsen.

Svenska kyrkan har tagit aktiv del i de ekumeniska strävandena sedan rörelsens början, både internationellt och i Sverige. Svenska kyrkan delar den ekumeniska rörelsens övertygelse att Jesu bön om enhet (Joh 17:21) är en kallelse att söka de kristnas synliga enhet.

Detta kommer till uttryck i bön, teologiska samtal och diakonalt arbete, där ansvaret för medmänniskorna och skapelsen uppfordrar kyrkorna att arbeta tillsammans. Mötet mellan olika kristna traditioner ger impulser till kyrkornas fortlöpande reflektion över trons innebörd och möjlighet till ömsesidig kritisk dialog.

Det ekumeniska arbetet sker på nationell nivå, i stiftet och i församlingarna.

Församlingsekumeniken är särskilt betydelsefull, då man möter andra kristna i den lokala miljön, lär känna deras traditioner, ber och firar gudstjänst tillsammans och samverkar i olika uppgifter där möjlighet finns.

Svenska kyrkan har kyrkogemenskap med kyrkor inom Lutherska världsförbundet, och med andra kyrkor efter särskilda överenskommelser.

59 kap. Svenska kyrkans relationer till andra kyrkor och samfund

Kyrkostyrelsens förslag

Utskottets förslag

Ansvar för Svenska kyrkans relationer till andra kyrkor och samfund

- 1 § Av 10 kap. 3 § 3 framgår att kyrkostyrelsen svarar för Svenska kyrkans officiella relationer till andra kyrkor och samfund.
- 2 § Beslut om Svenska kyrkans medlemskap i ekumeniska och mellankyrkliga organ fattas av kyrkomötet.
- 3 § Beslut om medlemskap i ekumeniska och mellankyrkliga organ på regional nivå fattas av stiftsstyrelsen efter hörande av domkapitlet.
- 4 § Beslut om medlemskap i ekumeniska och mellankyrkliga organ på lokal nivå fattas av kyrkorådet efter godkännande av kyrkoherden.

Överenskommelser och avtal om särskild ekumenisk samverkan

- 5 § Överenskommelser och avtal om särskild ekumenisk samverkan med andra trossamfund träffas genom beslut av kyrkomötet.
6 § Bestämmelser om att Läro-nämnden ska yttra sig <i>före kyrkomötets beslut</i> om ekumeniska överenskommelser finns i 11 kap. 17 § 5.	6 § Bestämmelser om att Läro-nämnden ska yttra sig <i>innan kyrkomötet beslutar i ärenden som gäller</i> ekumeniska överenskommelser finns i 11 kap. 17 § 5.
- 7 § Församlingar och stift kan träffa lokala respektive regionala samarbetsavtal om särskild ekumenisk samverkan inom ramen för en nationell överenskommelse. När en församling träffar ett sådant avtal ska det godkännas av domkapitlet.

8 § Ett stift kan ha <i>vänstiftsrelationer</i> med stift eller motsvarande i andra kyrkor. Innan stiftsstyrelsen träffar ett vänstiftsavtal med ett stift eller motsvarande i en kyrka som Svenska kyrkan inte har någon ekumenisk överenskommelse med ska avtalet godkännas av kyrkostyrelsen efter hörande av Biskopsmötet. Kyrkostyrelsens prövning avser konsekvenser för Svenska kyrkans samlade ekumeniska relationer.	8 § Ett stift kan ha <i>vänstiftsrelation</i> med stift eller motsvarande i andra kyrkor.
9 § En församling kan ha vänförsamlingsrelation med församlingar i andra kyrkor. Innan kyrkorådet träffar ett vänförsamlingsavtal med en församling i en kyrka som Svenska kyrkan inte har någon ekumenisk överenskommelse med ska avtalet underställas domkapitlet för godkännande.	

Yttranden och samråd

10 § Bestämmelser om att kyrkostyrelsen ska begära in yttrande från Biskopsmötet vid beredningen av beslut i ekumeniska frågor av större vikt finns i 12 kap. 3 a §.	10 § Bestämmelser om att kyrkostyrelsen ska begära in yttrande från Biskopsmötet vid beredningen av <i>styrelsens</i> beslut i ekumeniska frågor av större vikt finns i 12 kap. 3 a §.
11 § Inför beslut i teologiska och ekumeniska frågor av större vikt ska kyrkostyrelsen samråda med andra kyrkor inom Lutherska världsförbundet och med de kyrkor med vilka en särskild överenskommelse har ingåtts om ekumenisk samverkan.	

Särskilt om gudstjänster och kyrkliga handlingar

12 § Bestämmelser om när en gudstjänst tillsammans med en församling i annat kristet samfund får firas som huvudgudstjänst finns i 17 kap. 7 §.	12 § Bestämmelser om när en gudstjänst tillsammans med en församling i <i>ett</i> annat kristet samfund får firas som huvudgudstjänst finns i 17 kap. 7 §.
13 § Bestämmelser om när en präst i Svenska kyrkan får leda gudstjänster och kyrkliga handlingar i <i>en annan kyrka eller annat kristet samfund</i> finns i 17 kap. 17 §.	13 § Bestämmelser om när en präst i Svenska kyrkan får leda gudstjänster och kyrkliga handlingar <i>enligt den ordning som gäller i någon annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan</i> med finns i 17 kap. 17 §.
14 § Bestämmelser om när <i>alternativ formulering av</i> den nicenska trosbekännelsen <i>vid gudstjänst</i>	14 § Bestämmelser om när <i>en präst inom Svenska kyrkan får besluta att använda</i> den nicenska

tillsammans med en ortodox församling får användas finns i 18 kap. 7 §.

trobekännelsen med *uteslutande av orden 'och Sonen' (filioque)* vid en gudstjänst *tillsammans* med en ortodox församling får användas finns i 18 kap. 7 §.

15 § Av 19 kap. 1 § framgår att Svenska kyrkan erkänner varje dop som har skett i Faderns och Sonens och den helige Andes namn med rent vatten genom begjutning eller nedsänkning.

16 § Bestämmelser om upptagande i Svenska kyrkan *av en vuxen som är döpt i en annan kyrkas ordning* finns i 29 kap. 4 §.
Bestämmelser om barns upptagande i Svenska kyrkan finns i 29 kap. 3 §.

16 § Bestämmelser om upptagande i Svenska kyrkan finns i 29 kap. 2–4 §§.

17 § Av 20 kap. 2 § framgår att var och en som är döpt får ta emot nattvards-gåvorna i Svenska kyrkan.

18 § Bestämmelser om *vad som gäller vid nattvardsfirande tillsammans med något annat kristet tros-samfund* finns i 20 kap. 6–8 §§.

18 § Bestämmelser om *ekumeniskt nattvardsfirande* finns i 20 kap. 6–8 §§.

19 § Bestämmelser om vem som får konfirmeras i Svenska kyrkan finns i 22 kap. 2 § andra stycket.

20 § Bestämmelser om när en biskop får leda vigning till uppdragen som biskop, präst *och* diakon i en annan kyrka eller ett *annat kristet* samfund finns i 25 kap. 9 §.

20 § Bestämmelser om när en biskop i Svenska kyrkan får leda en vigung till uppdragen som biskop, präst *eller* diakon i *någon annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet* eller i *en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överens-kommelse om särskild ekumenisk samverkan med* finns i 25 kap. 9 §.

Särskilt om behörighet att utöva vigningstjänsten

21 § Bestämmelser om behörigheten att utöva uppdraget som präst i de fall vederbörande inte har vigts till präst i Svenska kyrkans ordning finns i 31 kap. 2–4 §§.

21 § Bestämmelser om behörigheten att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan i de fall vederbörande inte har vigts till präst i Svenska kyrkans ordning finns i 31 kap. 2–4 §§.

22 § Bestämmelser om behörigheten att utöva uppdraget som diakon i de fall vederbörande inte har

22 § Bestämmelser om behörigheten att utöva uppdraget som diakon i Svenska kyrkan i de fall

vigts till diakon i Svenska
kyrkans ordning finns i 32 kap.
2–4 §§.

vederbörande inte har vigts till
diakon i Svenska kyrkans
ordning finns i 32 kap. 2–4 §§.

Eu 2012:1
Bilaga 1

Anställning i Svenska kyrkan av den som tillhör en annan kyrka eller ett annat samfund

23 § Bestämmelser om vem som är behörig att anställas på och inneha en tillsvidareanställning i Svenska kyrkan finns i 34 kap. 7 §.

Upplåtelse av kyrka i ekumeniska sammanhang

24 § Bestämmelser om upplåtelse av kyrka finns i 41 kap.

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2013.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2012:8y

Ekumeniken i kyrkoordningen

Läronämndens yttrande över skrivelse 2012:3

Den teologiska inledningstexten till den föreslagna fjortonde avdelningen i kyrkoordningen är enligt Läronämnden förenlig med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära, men kan med fördel utvecklas så att ett mer universellt perspektiv framträder.

Utifrån kyrkans tro på Gud som skapande, upprättande och livgivande i hela världen, är den vidare ekumeniska kallelsen att verka för kyrkans enhet, mänsklighetens gemenskap och världens helande, samt att söka Guds tilltal i mötet med varje människa oavsett religiös tradition.

Uppsala den 22 augusti 2012

På Läronämndens vägnar

Anders Wejryd, ordförande

Anne-Louise Eriksson, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Anders Wejryd, ordförande, biskop Ragnar Persenius, biskop Martin Modéus, biskop Hans-Erik Nordin, biskop Thomas Söderberg, biskop Jan-Olof Johansson, biskop Antje Jackelén, biskop Per Eckerdal, biskop Esbjörn Hagberg, biskop Hans Stiglund, biskop Sven-Bernhard Fast, biskop Eva Brunne, Thomas Ekstrand, Eva Hamberg, Anna Karin Hammar, Margarethe Isberg, Karin Johannesson, Fredrik Lindström, Jesper Svartvik och Kristin Zeiler.

Kyrkomötet
Kyrkorättsutskottets yttrande 2012:5y

Ekumeniken i kyrkoordningen

Till Ekumenikutskottet

Kyrkorättsutskottets yttrande över skrivelse 2012:3 i den del som berör ekumeniken i kyrkoordningen

I skrivelsen föreslås införande av en ny fjortonde avdelning i kyrkoordningen med ett nytt 59 kap. Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2013.

Vad gäller förslaget till 59 kap. 1 § vill kyrkorättsutskottet lyfta fram att den nuvarande lydelsen av 10 kap. 3 § är "[k]yrkostyrelsen *och något annat organ som kyrkomötet bestämmer*". I kyrkostyrelsens skrivelse 2012:3, i den del den berör avskaffande av nämnder, föreslås dock att bestämmelsen ändras. Om de förslag som gäller nämnderna inte genomförs behöver förslaget i 59 kap. 1 § justeras.

Förslaget till 59 kap. 6 § kan med fördel formuleras som den bestämmelse den hänvisar till. Bestämmelsen skulle i så fall få följande lydelse: "Bestämmelser om att Läronämnden ska yttra sig *innan kyrkomötet beslutar i ärenden som gäller ekumeniska överenskommelser*..."

Då det i förslaget till 59 kap. 9 § står om "vänförsamlingsrelation" kan det i förslaget till 59 kap. 8 § med fördel stå "vänstiftsrelation" i stället för "vänstiftsrelationer".

För tydlighetens skull kan man i förslaget till 59 kap. 10 § lägga till att det är frågan om styrelsens beslut i ekumeniska frågor av större vikt. Bestämmelsen skulle i så fall få följande lydelse: "Bestämmelser om att kyrkostyrelsen ska begära in yttrande från Biskopsmötet vid beredningen av *styrelsens* beslut i ekumeniska frågor av större vikt finns i 12 kap. 3 a §.". Då överensstämmer också förslaget med den bestämmelse som det hänvisar till.

Förslaget till 59 kap. 12 § kan med fördel formuleras som följer: "Bestämmelse om när en gudstjänst tillsammans med en församling i *ett* annat kristet samfund får firas som huvudgudstjänst finns i 17 kap. 7 §.". Då överensstämmer förslaget med den bestämmelse som den hänvisar till.

Förslaget till 59 kap. 13 § bör förändras så att den överensstämmer med den bestämmelse den hänvisar till. Bestämmelsen skulle i så fall få följande lydelse: "Bestämmelser om när en präst i Svenska kyrkan får leda gudstjänster och kyrkliga handlingar *enligt den ordning som gäller i någon annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med* finns i 17 kap. 17 §.".

Förslaget till 59 kap. 14 § bör förändras så att den överensstämmer med den bestämmelse den hänvisar till. Bestämmelsen skulle i så fall få följande lydelse: "Bestämmelser om när *en* präst inom Svenska kyrkan får besluta att använda den *nicenska trosbekännelsen med uteslutande av orden 'och Sonen' (filioque) vid en* gudstjänst tillsammans med en ortodox församling finns i 18 kap. 7 §.".

Förslaget till 59 kap. 16 § bör ändras, då barns (och vuxnas) upptagande i Svenska kyrkan givetvis även kan ske genom dop enligt 29 kap. 2 §. Bestämmelsen

kan med fördel få följande lydelse: ”Bestämmelser om upptagande i Svenska kyrkan finns i 29 kap. 2–4 §§.”.

Förslaget till 59 kap. 18 § kan med fördel få följande lydelse: ”Bestämmelser om *ekumeniskt nattvardsfirande* finns i 20 kap. 6–8 §§.”.

Förslaget till 59 kap. 20 § bör ändras så att den överensstämmer med den bestämmelse som den hänvisar till. Bestämmelsen bör således få följande lydelse: ”Bestämmelser om när en biskop i *Svenska kyrkan* får leda en vigning till uppdragen som biskop, präst eller diakon i *någon annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet* eller i *en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med* finns i 25 kap. 9 §.”.

Förslagen till 59 kap. 21 och 22 §§ kan med fördel preciseras. 59 kap. 21 § får då följande lydelse: ”Bestämmelser om behörigheten att utöva uppdraget som präst i *Svenska kyrkan* i de fall vederbörande inte har vigts till präst i Svenska kyrkans ordning finns i 31 kap. 2–4 §§.”. 59 kap. 22 § får följande lydelse: ”Bestämmelser om behörigheten att utöva uppdraget som diakon i *Svenska kyrkan* i de fall vederbörande inte har vigts till diakon i Svenska kyrkans ordning finns i 32 kap. 2–4 §§.”.

Förslaget till 59 kap. 23 § kan med fördel få rubriken ”Anställning i Svenska kyrkan”, då bestämmelsen man hänvisar till (34 kap. 7 §) inte enbart behandlar anställning i Svenska kyrkan av den som tillhör en annan kyrka eller ett annat samfund.

Förslaget till 59 kap. 24 § kan med fördel få rubriken ”Upplåtelse av kyrka”, då 41 kap. inte enbart behandlar upplåtelse av kyrka i ekumeniska sammanhang.

Slutligen vill utskottet erinra om att kyrkostyrelsen i skrivelsen *Strukturfrågor* (KsSkr 2012:5) bl.a. föreslår ändringar av 12 kap. 3 a §, 17 kap. 7 § och 20 kap. 6 § och en ny bestämmelse i 41 kap. (41 kap. 3 a §).

Med ovan angivna påpekanden har kyrkorättsutskottet ur kyrkorättslig synpunkt inget att erinra mot förslagen.

Uppsala den 26 september 2012

På Kyrkorättsutskottets vägnar

Margareta Andersson, ordförande

Anna Sundelius, sekreterare

Beslutande: Margareta Andersson, ordförande, Vanja Björsson, Jan-Erik Forsberg, Mari Lönnerblad, Maria Lagerman, Per-Eric Larsson, Micael Dahlberg, Anna-Karin Westerlund, Gunnar Bredin, Stig-Göran Fransson, Anders Roos, Anders Linger, Karl-Gunnar Svensson, Vivianne Wetterling och Marie-Helena Fjällås.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Måns Gustafsson, Karin Perjus, Stig Eriksson, Thelma Olsson Bylin, Helena Klahr Fast, Georg Lagerberg, Anna Malmqvist och Ann-Ida Fehn.

Biskop Thomas Söderberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Kyrkorättsutskottets yttrande 2012:13y

Ekumeniken i kyrkoordningen

Till Ekumenikutskottet

Kyrkorättsutskottet yttrande över ekumenikutskottets förslag till ändringar i skrivelsen 2012:3 i den del den berör ekumeniken i kyrkoordningen

På ekumenikutskottets förslag till ändringar av kyrkostyrelsens förslag till inledningstext till fjortonde avdelningen har kyrkorättsutskottet följande synpunkter:

Kyrkorättsutskottet har inga kyrkorättsliga invändningar mot förslaget till ny andra mening i första stycket eller tillägget av ordet "sammanhang" i tredje stycket, första meningen.

Vad gäller förslagen till en ny näst sista mening i inledningstexten vill kyrkorättsutskottet anföra följande. Den formulering man hittills har använt sig av i kyrkoordningen är "annan kyrka inom Lutherska världsförbundet eller en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med" (jfr. 17 kap. 17 §, 22 kap. 2 §, 25 kap. 9 §, 31 kap. 2 och 4 §§, 32 kap. 2 och 4 §§ samt 34 kap. 7 §). Orsaken till att man inte har gått närmare in på vilka medlemskap och överenskommelser kyrkan har ingått beror bl.a. på att sådana medlemskap och överenskommelser kan komma att ändras och att man varje gång en ny överenskommelse ingås eller upplöses skulle behöva ändra i kyrkoordningen.

I inledningen till kyrkoordningen står bl.a. följande om inledningstexterna och deras funktion: "Genom korta inledningar till kyrkoordningens avdelningar eller kapitel anges i koncentrerad form bakgrunden och sammanhanget för de bestämmelser som finns i de följande paragraferna. Inledningarna innehåller långt ifrån allt vad Svenska kyrkan har att säga om de ämnen som behandlas i kyrkoordningen. Syftet är att lyfta fram några väsentliga aspekter på det som behandlas i de följande avdelningarna eller kapitlen, inte att motivera varje bestämmelse. /.../ Inledningarna innehåller inte några bestämmelser. Dessa återfinns endast i de efterföljande paragraferna. När bestämmelserna tillämpas ska inledningarna fungera som teologiska motiveringar till bestämmelserna och kan därmed bli av betydelse för tolkningen. Det är dock inte möjligt att enbart på grundval av vad som står i en inledningstext avgöra vad som gäller rättsligt eller pröva om någon har brutit mot kyrkans ordning. Den gällande ordningen finns i bestämmelserna." Inledningstexterna är alltså teologiska motiveringar till bestämmelserna och ska utgöra en koncentrerad bakgrund och sammanhang för paragraferna. Det är således inte lämpligt att i inledningstexten lägga in de föreslagna exemplifieringarna då de snarare bygger ut bestämmelserna än motiverar dem eller utgör en bakgrund till dem.

Med ovan angivna påpekanden avstyrker kyrkorättsutskottet förslaget till ny näst sista mening.

Uppsala den 27 september 2012

På Kyrkorättsutskottets vägnar

Margareta Andersson, ordförande

Anna Sundelius, sekreterare

Beslutande: Margareta Andersson, ordförande, Vanja Björsson, Jan-Erik Forsberg, Mari Lönnerblad, Maria Lagerman, Anki Erdmann, Micael Dahlberg, Anna-Karin Westerlund, Gunnar Bredin, Stig-Göran Fransson, Anders Roos, Anders Linger, Karl-Gunnar Svensson, Vivianne Wetterling och Marie-Helena Fjällås.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Per-Eric Larsson, Måns Gustafsson, Karin Perjus, Stig Eriksson, Thelma Olsson Bylin, Helena Klahr Fast, Georg Lagerberg, Anna Malmqvist, Håkan Sunnliden och Ann-Ida Fehn.

Biskop Thomas Söderberg har deltagit i utskottets överläggningar.